

Số: 129/BC-PBGDPL

Hà Nội, ngày 31 tháng 12 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân” của Bộ Tư pháp năm 2024; phương hướng, nhiệm vụ năm 2025 và một số kiến nghị, đề xuất

Kính gửi: Thứ trưởng Nguyễn Thanh Tịnh

Ngày 11/8/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 977/QĐ-TTg phê duyệt Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân” (Đề án). Trên cơ sở đó, Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật (PBGDPL) đã tham mưu Lãnh đạo Bộ ký Quyết định số 153/QĐ-BTP ngày 02/02/2024 ban hành Kế hoạch của Bộ Tư pháp thực hiện các văn bản, đề án về PBGDPL, tiếp cận pháp luật năm 2024, trong đó có Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân”. Ngày 03/12/2024, Cục PBGDPL đã có Công văn số 766/PBGDPL-TCHG đôn đốc các đơn vị thuộc Bộ có liên quan báo cáo kết quả thực hiện Đề án năm 2024¹. Trên cơ sở tổng hợp thông tin của các đơn vị, Cục PBGDPL báo cáo Thứ trưởng về kết quả thực hiện Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân” của Bộ Tư pháp năm 2024; phương hướng, nhiệm vụ năm 2025 và một số kiến nghị, đề xuất. Cụ thể như sau:

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN ĐỀ ÁN NĂM 2024

1. Công tác quản lý, chỉ đạo, hướng dẫn, theo dõi tình hình thực hiện Đề án

1.1. Công tác quản lý, chỉ đạo, hướng dẫn

Trên cơ sở nhiệm vụ được giao, Cục PBGDPL đã tham mưu ban hành các văn bản sau đây:

- Tham mưu Lãnh đạo Bộ Tư pháp đã ban hành Quyết định số 153/QĐ-BTP ngày 02/02/2024 về Kế hoạch của Bộ Tư pháp triển khai thực hiện Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân” năm 2024. Kế hoạch xác định rõ nội dung công việc, thời hạn hoàn thành, trách nhiệm, kết quả thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp của Đề án của các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp có liên quan trong việc tham mưu, chủ trì, phối hợp thực hiện các nhiệm vụ được giao.

- Tham mưu ban hành 02 Công văn của Hội đồng phối hợp PBGDPL trung ương nhằm chỉ đạo, hướng dẫn các bộ, ngành, đoàn thể ở trung ương, Ủy ban nhân

¹ Tính đến ngày 31/12/2024, Cục PBGDPL chưa nhận được văn bản của Văn phòng Bộ, Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật, Vụ Pháp luật hình sự - hành chính, Cục Hỗ trợ tư pháp, Báo Pháp luật Việt Nam và Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế

dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (sau đây gọi chung là cấp tỉnh) và các tổ chức có liên quan về việc tổ chức phổ biến Luật Đất đai năm 2024 và đơn đốc việc thực hiện Quyết định số 977/QĐ-TTg phê duyệt Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân”².

Trên cơ sở nhiệm vụ được giao tại Đề án và các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của Hội đồng phối hợp PBGDPL trung ương, các địa phương đã xây dựng, ban hành riêng Kế hoạch, văn bản chỉ đạo, hướng dẫn để tổ chức triển khai thực hiện Đề án trên địa bàn tỉnh năm 2024 (*xem Phụ lục*).

1.2. Công tác đơn đốc, theo dõi tình hình triển khai thực hiện Đề án tại một số bộ, ngành, tổ chức ở trung ương và địa phương

Trong năm 2024, Cục PBGDPL đã tham mưu tổ chức các tọa đàm, buổi làm việc nhằm đơn đốc, nắm bắt tình hình triển khai, khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện Đề án tại các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp và một số bộ, ngành, tổ chức ở trung ương và địa phương, cụ thể:

- Ngày 23/5/2024, Cục PBGDPL đã làm việc với các đơn vị thuộc Bộ có liên quan trong triển khai Đề án gồm Cục Bổ trợ tư pháp, Cục Trợ giúp pháp lý, Tổng cục Thi hành án dân sự (THADS), Thanh tra Bộ, Văn phòng Bộ, Cục Kiểm tra văn bản quy phạm pháp luật...

- Tổ Thư ký Hội đồng phối hợp PBGDPL trung ương đã làm việc với các đơn vị thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ngày 06/6/2024, Bộ Kế hoạch và Đầu tư ngày 13/6/2024.

- Cục PBGDPL đã làm việc với Liên đoàn Luật sư Việt Nam ngày 17/7/2024; Hiệp hội Công chứng viên Việt Nam ngày 23/8/2024; Trung ương Hội Luật gia Việt Nam ngày 13/9/2024.

- Tại địa phương, Cục PBGDPL đã làm việc với Sở Tư pháp và các sở, ngành, cơ quan, đơn vị liên quan của tỉnh Nam Định ngày 13/6/2024; thành phố Đà Nẵng ngày 26/8/2024 và Thành phố Hồ Chí Minh ngày 11/9/2024.

Thông qua các buổi làm việc nêu trên đã đơn đốc trách nhiệm của các cấp lãnh đạo trong tổ chức thực hiện Đề án và hướng dẫn tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc cho các cơ quan, đơn vị trong thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp được giao tại Đề án. Ngày 16/12/2024, Cục PBGDPL đã tham mưu Lãnh đạo Bộ tổ chức Hội thảo đánh giá tình hình triển khai và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện Đề án³. Hội thảo có sự tham dự của 150 đại biểu đại diện các bộ, ngành, đoàn thể ở trung ương, các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp, đại diện Lãnh đạo Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, một số tổ chức đại diện đối tượng đặc thù, một số cơ quan thông tấn báo chí... Hội thảo là diễn đàn quan trọng để các bộ, ngành, địa

² Công văn số 1909/HĐPH-PBGDPL và Công văn số 1910/HĐPH-PBGDPL ngày 16/4/2024

³ Đồng chí Nguyễn Thanh Tịnh – Thứ trưởng Bộ Tư pháp, Phó Chủ tịch Hội đồng phối hợp PBGDPL trung ương chỉ đạo Hội thảo, đồng chí Lê Vệ Quốc - Cục trưởng Cục PBGDPL, Tổ trưởng Tổ Thư ký Hội đồng phối hợp PBGDPL trung ương điều hành Hội thảo

phương, cơ quan, tổ chức nhận thức và đánh giá đúng về ý nghĩa, vai trò của Đề án và trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị trong bối cảnh xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay. Có thể khẳng định, việc thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp tại Đề án là công cụ tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật cho người dân và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức trong việc bảo đảm, hỗ trợ người dân tiếp cận pháp luật, góp phần nâng cao hiểu biết pháp luật, ý thức tuân thủ pháp luật của người dân để thực hiện quyền, bảo vệ lợi ích hợp pháp; từng bước thực hiện mục tiêu “thượng tôn Hiến pháp và pháp luật trở thành chuẩn mực ứng xử của mọi chủ thể trong xã hội” đã đề ra tại Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09/11/2022 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới và chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm. Thứ trưởng Nguyễn Thanh Tịnh yêu cầu các bộ, ngành, đoàn thể, cơ quan, tổ chức và địa phương cần bám sát 05 nhóm nhiệm vụ, giải pháp và 24 hoạt động cụ thể tại Đề án để tham mưu tổ chức triển khai thực hiện theo hướng huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, trong đó tổ chức pháp chế và Sở Tư pháp là nòng cốt. Trong thời gian tới cần nâng cao hơn nữa vị thế, vai trò tham mưu của Sở Tư pháp trong triển khai nhiệm vụ thuộc Đề án; lựa chọn các nhiệm vụ, giải pháp bảo đảm phù hợp, trọng tâm, trọng điểm để triển khai. Thứ trưởng cũng đề nghị Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quan tâm bố trí kinh phí triển khai hoạt động Đề án; đồng thời tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số để tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân⁴.

2. Kết quả thực hiện các hoạt động cụ thể

2.1. Triển khai các nhiệm vụ nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm, hình thành thói quen tìm hiểu, sử dụng và tuân theo pháp luật của người dân

a) Công tác thông tin, truyền thông về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của pháp luật đối với đời sống xã hội; sự cần thiết của việc chủ động nghiên cứu, tìm hiểu pháp luật; các lĩnh vực pháp luật liên quan đến quyền, lợi ích của người dân, doanh nghiệp; nâng cao nhận thức của người dân về ý thức chấp hành, tuân thủ pháp luật; vai trò của công tác trợ giúp pháp lý và quyền được trợ giúp pháp lý... trên các chuyên mục, kênh phát thanh, kênh truyền hình của các Báo, Đài

- Cục PBGDPL đã phối hợp với một số báo, đài gồm Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam (kênh VOV4 - Ban Dân tộc), Báo Đại biểu Nhân dân, Báo Điện tử VietNamNet, Đài Phát thanh và Truyền hình Hà Nội, Tạp chí điện tử Đồng Hành Việt (trực thuộc Liên hiệp hội về người khuyết tật Việt Nam)... xây dựng các bản tin, tọa đàm, phóng sự, đưa tin, bài nhằm thông tin, truyền thông về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của pháp luật đối với đời sống xã hội; sự cần thiết của việc chủ động nghiên cứu, tìm hiểu pháp luật, nâng cao nhận thức của người dân về ý thức

⁴ Chi tiết tại Báo cáo số 121/BC-PBGDPL ngày 30/12/2024

chấp hành, tuân thủ pháp luật, phổ biến quy định liên quan đến quyền, lợi ích của người dân trên các lĩnh vực của đời sống xã hội.

Đặc biệt, Cục PBGDPL đã tổ chức Hội thảo “*Pháp luật và giới trẻ*” tại Vườn Quốc gia Cát Tiên để trao đổi, thảo luận về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của pháp luật đối với giới trẻ; sự cần thiết của việc chủ động nghiên cứu, tìm hiểu các quy định pháp luật nhằm góp phần nâng cao nhận thức, hiểu biết và ý thức chấp hành pháp luật của giới trẻ; từ đó đề xuất giải pháp góp phần nâng cao ý thức tuân thủ và chấp hành pháp luật của giới trẻ, nhất là phát huy vai trò của những người nổi tiếng, người có sức ảnh hưởng đến cộng đồng trong việc lan toả kiến thức pháp luật, ý thức tuân thủ và chấp hành pháp luật trong cộng đồng, xã hội. Tham dự Hội thảo có các diễn giả và đại biểu là những người nổi tiếng, người có tầm ảnh hưởng rộng trong cộng đồng⁵. Hội thảo đã góp phần lan tỏa tinh thần “*thượng tôn pháp luật*”, nâng cao ý thức chủ động tìm hiểu và chấp hành pháp luật của người dân nói chung và đặc biệt là giới trẻ nói riêng một cách sâu rộng, hiệu quả tích cực hơn⁶.

- Công tác truyền thông về trợ giúp pháp lý tiếp tục được đẩy mạnh với nhiều phương thức đa dạng, trong đó công tác truyền thông trên các chuyên mục, kênh truyền hình của các Báo, Đài đã được chú trọng, tập trung thực hiện. Trên cơ sở các vụ việc trợ giúp pháp lý tham gia tố tụng của các địa phương, Cục Trợ giúp pháp lý đã lựa chọn các vụ việc thành công để xây dựng kịch bản các vụ điển án, phóng sự về trợ giúp pháp lý và phát sóng trên các kênh truyền hình của Đài Truyền hình Việt Nam. Cục Trợ giúp pháp lý luôn cập nhật, theo dõi các bài viết, bài nghiên cứu và xử lý thông tin liên quan đến trợ giúp pháp lý trên các phương tiện truyền thông để đăng tải lên Trang thông tin điện tử trợ giúp pháp lý Việt Nam; đồng thời kịp thời chỉ đạo các Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước cử người thực hiện trợ giúp pháp lý cho người được trợ giúp pháp lý khi họ có nhu cầu⁷. Bên cạnh đó, thông qua 03 Chương trình mục tiêu quốc gia, Cục Trợ giúp pháp lý cũng đã truyền thông công tác trợ giúp pháp lý đến với người dân thông qua các chuyên mục, kênh phát thanh, kênh truyền hình của các Báo, Đài như xây dựng các chương trình phóng sự về trợ giúp pháp lý phủ sóng các tỉnh vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi; xây dựng và phát sóng các chương trình, phóng sự về trợ giúp pháp lý phủ sóng ở các địa phương, trong đó có các tỉnh có huyện nghèo, xã đặc biệt khó khăn vùng bãi ngang ven biển và hải đảo... Công tác truyền thông về vai trò của công tác trợ giúp

⁵ Hoa hậu thế giới Việt Nam năm 2019 Lương Thùy Linh; Hoa hậu Thế giới Việt Nam 2023 – Huỳnh Trần Ý Nhi; Á hậu 2 Hoa hậu Thế giới Việt Nam 2023 – Huỳnh Minh Kiên; các thí sinh tham dự Cuộc thi Nam vương Thế giới Việt Nam năm 2024 (Mr. World 2024)

⁶ Chi tiết tại Báo cáo số 45/BC-PBGDPL ngày 08/7/2024

⁷ Trong năm 2024, cả nước đã có 323 vụ việc trợ giúp pháp lý thuộc lĩnh vực hình sự được một số báo điện tử nêu có nội dung liên quan đến người thuộc diện trợ giúp pháp lý, trong đó có nhiều vụ việc được dư luận xã hội quan tâm... Các vụ việc đều đã được các Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước chủ động tiếp cận để thực hiện trợ giúp pháp lý kịp thời, đúng quy định

pháp lý và quyền được trợ giúp pháp lý trên các chuyên mục, kênh phát thanh, kênh truyền hình của các Báo, Đài đã mang lại hiệu quả tích cực⁸.

- Cục Công nghệ thông tin đã tăng cường sản xuất, đăng tải các tin, bài để phản ánh, thông tin kịp thời về tình hình triển khai các văn bản quy phạm pháp luật trong các lĩnh vực, phạm vi do Bộ Tư pháp quản lý và các chính sách có tác động lớn đến xã hội trên Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp, các nền tảng mạng xã hội; truyền thông biểu dương các mô hình thiết thực, hiệu quả, các tấm gương người tốt, việc tốt trong xây dựng và tổ chức thi hành pháp luật. Đồng thời, phối hợp với Cục PBGDPL thực hiện chuyên mục “Ngày Pháp luật nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam” trên Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp; thiết kế, đăng tải banner hưởng ứng Ngày Pháp luật Việt Nam trên Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp và các Trang tin thành phần thuộc Cổng. Các hoạt động truyền thông hưởng ứng Ngày Pháp luật Việt Nam (09/11) đã góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị trên các lĩnh vực công tác của Bộ Tư pháp; thiết thực đưa chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước vào cuộc sống, lan toả sâu rộng tinh thần thượng tôn Hiến pháp, pháp luật đến mọi tầng lớp Nhân dân. Bên cạnh đó, Cục Công nghệ thông tin đã thực hiện đăng tải lấy ý kiến rộng rãi của cá nhân, tổ chức đối với các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật để người dân chủ động nghiên cứu, tìm hiểu và cho ý kiến. Đồng thời, phối hợp với Cục Trợ giúp pháp lý thực hiện đăng tải đường link các phóng sự về trợ giúp pháp lý cho các đối tượng yếu thế trên Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp, từ đó khẳng định vai trò của công tác trợ giúp pháp lý và quyền được trợ giúp pháp lý.

b) Cung cấp, hướng dẫn các kiến thức, kỹ năng tìm hiểu, khai thác pháp luật cho người dân bằng hình thức phù hợp, đặc biệt chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số, hoạt động của Cổng Thông tin PBGDPL quốc gia

Cục PBGDPL đã chủ trì xây dựng 02 video bài giảng điện tử nhằm giới thiệu những nội dung cơ bản, điểm mới của Luật Đất đai năm 2024; quy định về thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ và tái định cư theo Luật Đất đai năm 2024; xây dựng, thiết kế 10 tờ gấp/infographic hướng dẫn người dân kỹ năng tra cứu, khai thác, tìm hiểu pháp luật nhằm giúp cán bộ, công chức, viên chức và người dân nghiên cứu, tìm hiểu các quy định pháp luật mới, chính sách, pháp luật liên quan đến người dân, doanh nghiệp, qua đó góp phần nâng cao nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật cho các đối tượng này. Đặc biệt, Cục PBGDPL đã biên soạn cuốn Sổ tay gồm 50 câu hỏi đáp, tình huống pháp luật về bảo vệ môi trường, trong đó trọng tâm là các kiến thức pháp luật về bảo vệ tài nguyên, môi trường biển dành cho trẻ em. Các tài liệu

⁸ Năm 2024, cả nước đã thụ lý mới 39.641 vụ việc, đã kết thúc 37.343 vụ việc, cho 37.343 lượt người (tăng 13% so với cùng kỳ năm 2023), trong đó số vụ việc tham gia tố tụng hoàn thành là 30.538 vụ việc (tăng 19% so với cùng kỳ năm 2023). Tất cả các vụ việc thẩm định, đánh giá đều đạt chất lượng trở lên, không có vụ việc nào không đạt chất lượng. Số vụ việc trợ giúp pháp lý tham gia tố tụng thành công là: 9.592 vụ việc (tăng 7% so với cùng kỳ năm 2023). Số lượng vụ việc tham gia tố tụng trong năm 2024 tăng cao so với cùng kỳ năm 2023 và đạt mốc cao nhất từ trước đến nay, góp phần kịp thời bảo vệ quyền con người, quyền công dân, quyền công bằng trong tiếp cận công lý và công bằng trong xét xử

nêu trên đều được đăng tải trên Cổng Thông tin điện tử PBGDPL quốc gia để mọi người dân đều có thể tra cứu, khai thác, sử dụng, tìm hiểu. Bên cạnh đó, Cục PBGDPL đã tích cực viết các tin, bài về chính sách pháp luật mới, tập trung các chính sách, văn bản pháp luật liên quan đến quyền, lợi ích hợp pháp của người dân, đáp ứng nhu cầu tìm hiểu pháp luật cho người dân, doanh nghiệp để đăng tải trên Cổng Thông tin PBGDPL quốc gia; Fanpage và Zalo “Phổ biến, giáo dục pháp luật” bảo đảm phù hợp với yêu cầu công nghệ số, xã hội số hiện nay.

Bên cạnh đó, trong thời gian qua, Cục Công nghệ thông tin đã tích cực phối hợp với Cục Kiểm tra văn bản quy phạm pháp luật thực hiện phổ biến, hướng dẫn tìm hiểu, khai thác Cơ sở dữ liệu quốc gia về văn bản pháp luật và Bộ Pháp điển Việt Nam trên Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp và các trang mạng xã hội.

c) Củng cố, nâng cao hiệu quả hoạt động của các đường dây nóng, các kênh tiếp nhận, trả lời kiến nghị, phản ánh, tư vấn, hỗ trợ bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người dân tại Bộ Tư pháp

- Trong năm 2024, Tổng cục THADS đã tiếp nhận 55 lượt thông tin phản ánh của công dân liên quan đến THADS qua đường dây nóng. Các thông tin, phản ánh của công dân chủ yếu liên quan đến việc đề nghị Tổng cục THADS thông tin về kết quả giải quyết nội dung khiếu nại, tố cáo theo đơn công dân đã gửi đến Tổng cục, đề nghị chỉ đạo cơ quan THADS địa phương thực hiện văn bản chỉ đạo giải quyết của Tổng cục theo quy định, chưa có thông tin, phản ánh, kiến nghị về tiêu cực trong công tác THADS, quản lý nhà nước về thi hành án hành chính.

- Việc tiếp nhận, trả lời kiến nghị, phản ánh của người dân tại Thanh tra Bộ trong năm 2024 vẫn được thực hiện chủ yếu qua đường bưu điện. Thanh tra Bộ thực hiện ký hợp đồng với 01 đơn vị cung cấp dịch vụ bưu chính để gửi văn bản trả lời kiến nghị, phản ánh của người dân; cử cán bộ thường trực tiếp tiếp nhận, hỗ trợ các vấn đề liên quan đến việc bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người dân trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ Tư pháp. Việc tiếp nhận, trả lời kiến nghị, phản ánh của người dân được thực hiện kịp thời, đúng thời hạn.

- Đường dây nóng của Bộ Tư pháp (024.6273.9718 do Cục Công nghệ thông tin quản lý) thường xuyên có người trực, thực hiện hướng dẫn người dân liên hệ đến các đơn vị chuyên môn để được giải đáp, tư vấn, hỗ trợ các vấn đề liên quan để bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người dân trong các lĩnh vực thuộc phạm vi chức năng của Bộ Tư pháp.

d) Triển khai mô hình nâng cao năng lực tiếp cận pháp luật của người dân trong lĩnh vực bảo vệ môi trường tại địa phương chọn điểm

Cục PBGDPL đã phối hợp với Sở Tư pháp tỉnh Thanh Hoá chọn điểm Trường THCS Nga Thủy, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hoá để triển khai mô hình. Trong đó trọng tâm là tổ chức Hội nghị tập huấn, phổ biến kiến thức pháp luật về bảo vệ môi trường, chú trọng kiến thức pháp luật về bảo vệ tài nguyên, môi trường

biên cho trẻ em. Hội nghị được tổ chức vào giờ chào cờ đầu tuần, được Ban Giám hiệu, các thầy cô giáo cùng toàn thể các em học sinh đánh giá cao tính hữu ích, hiệu quả, thiết thực. Tại Hội nghị, báo cáo viên pháp luật đã trình bày một số quy định pháp luật liên quan đến bảo vệ tài nguyên, bảo vệ môi trường biển tại Luật Tài nguyên, môi trường biển và hải đảo năm 2015, Luật Bảo vệ môi trường năm 2020, Luật Biển Việt Nam năm 2012.... Đồng thời, báo cáo viên cũng giới thiệu một số kiến thức có liên quan khác như lợi ích của môi trường biển, ý nghĩa của việc bảo vệ tài nguyên, môi trường biển; hậu quả của việc phá hủy tài nguyên, môi trường biển... Trước đó, Cục PBGDPL đã cung cấp cho các em học sinh cuốn Sổ tay tìm hiểu kiến thức pháp luật về bảo vệ môi trường (gồm 50 câu hỏi đáp pháp luật) để phát huy tính chủ động, tự nghiên cứu trước khi dự Hội nghị tập huấn. Nhằm đánh giá kiến thức mà các em học sinh tiếp thu được, cuối chương trình tập huấn, Ban Tổ chức đã tổ chức gameshow để các em trả lời các câu hỏi pháp luật có liên quan về bảo vệ môi trường. Nhiều em học sinh đã trả lời đúng và nhận được phần quà của Ban Tổ chức⁹.

d) Đổi mới hình thức PBGDPL, nâng cao nhận thức trách nhiệm của người dân, doanh nghiệp về ý thức chấp hành pháp luật trong lĩnh vực THADS, thi hành án hành chính; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin để người dân, doanh nghiệp chủ động tiếp cận các thông tin pháp luật về THADS, thi hành án hành chính

(i) Đổi mới hình thức PBGDPL, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của người dân, doanh nghiệp về ý thức chấp hành pháp luật trong lĩnh vực THADS, thi hành án hành chính: Hằng năm, Tổng cục THADS luôn căn cứ vào các nhiệm vụ được giao tại Kế hoạch PBGDPL của Bộ Tư pháp để xây dựng Kế hoạch PBGDPL riêng và triển khai thực hiện trong toàn Hệ thống THADS¹⁰; chỉ đạo các Cục THADS các địa phương ban hành Kế hoạch PBGDPL tại đơn vị và tham mưu Ủy ban nhân dân lồng ghép nội dung về pháp luật THADS, thi hành án hành chính trong quá trình xây dựng, tổ chức thực hiện chương trình, kế hoạch PBGDPL tại địa phương.

Tổng cục THADS đã tổ chức và chỉ đạo các cơ quan THADS địa phương thực hiện nghiêm việc phổ biến các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về công tác THADS, thi hành án hành chính, trong đó chú trọng phổ biến các văn bản mới ban hành; yêu cầu Cục trưởng Cục THADS căn cứ tình hình thực tế của địa phương để tổ chức phổ biến, thông tin đến người dân bằng hình thức phù hợp như:

- Đăng tải công khai, kịp thời trên Cổng Thông tin điện tử của Tổng cục THADS, Trang Thông tin điện tử của Cục THADS, một số cơ quan báo chí truyền thông các chủ trương, chính sách, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các văn bản quy phạm pháp luật trong công tác THADS, thi hành án hành chính, các bài

⁹ Chi tiết tại Báo cáo số 120/BC-PBGDPL ngày 27/12/2024

¹⁰ Kế hoạch số 1167/KH-TCTHADS ngày 28/3/2023 về việc thực hiện công tác truyền thông và PBGDPL trong lĩnh vực THADS, thi hành án hành chính

viết, hình ảnh hoạt động THADS của Chấp hành viên, công chức trong thực thi công vụ, phổ biến, giải thích, vận động, thuyết phục người phải thi hành án thực hiện các quy định của pháp luật về THADS...

- Tổ chức phổ biến pháp luật về THADS, thi hành án hành chính trong các cuộc họp của cơ quan, đơn vị; vận động, thuyết phục trực tiếp tại địa bàn, gia đình đối tượng phải thi hành án; phối hợp phổ biến thông qua công tác xác minh, giải quyết khiếu nại, tố cáo, tiếp công dân và công tác cưỡng chế THADS để đương sự, công dân, cơ quan, tổ chức hiểu và thực hiện các quyền và nghĩa vụ theo quy định của Luật THADS.

- Bộ phận “Một cửa” của Cục THADS các địa phương đều thực hiện nghiêm túc công khai các thủ tục hành chính về THADS, hỗ trợ trực tuyến, dịch vụ bưu chính công ích... nhằm giúp cho người dân và doanh nghiệp nắm bắt được quy trình tổ chức thi hành án, các hồ sơ, giấy tờ cần phải nộp và xuất trình; đồng thời có thể giám sát quá trình tổ chức thi hành án, nêu cao tinh thần thượng tôn pháp luật của Chấp hành viên, công chức trong việc thực thi nhiệm vụ. Thực hiện chỉ đạo của Tổng cục THADS khi xem xét, giải quyết vụ việc thi hành án của công dân phải có trách nhiệm giải thích, cung cấp các quy định của pháp luật có liên quan trực tiếp đến vụ việc đang giải quyết hoặc hướng dẫn tìm kiếm, tra cứu trên Cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật khi công dân đó có yêu cầu.

(ii) Xây dựng, phát triển hệ thống truyền thông trong THADS: Nhận thức được tầm quan trọng của công tác truyền thông, song song với việc thực hiện nghiêm túc các nhiệm vụ được Lãnh đạo Bộ giao, để phù hợp với yêu cầu thực tiễn và bối cảnh tình hình mới trong khi công tác truyền thông ngày càng yêu cầu cao, đòi hỏi có sự chỉ đạo toàn diện, tổng thể của Lãnh đạo Bộ, sự tham gia phối hợp của các đơn vị thuộc Bộ nên Tổng cục THADS đã tiếp tục tham mưu Lãnh đạo Bộ ban hành Đề án thực hiện công tác truyền thông trong lĩnh vực THADS, thi hành án hành chính giai đoạn 2024 -2026¹¹.

Tổng cục THADS và Báo Pháp luật Việt Nam đã ban hành Quy chế phối hợp truyền thông trong lĩnh vực THADS, thi hành án hành chính¹². Sau khi được ban hành, hoạt động phối hợp giữa 02 đơn vị được tăng cường và có mục tiêu rõ ràng, góp phần không nhỏ vào việc định hướng dư luận xã hội. Qua đó thông tin kịp thời, khách quan, định hướng dư luận xã hội; góp phần nâng cao vị thế, hình ảnh của cơ quan THADS đối với xã hội cũng như tăng cường hơn nữa chất lượng, hiệu quả trong việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị được giao. Các nội dung trọng tâm về truyền thông được phối hợp thực hiện như: (i) Đăng tải các tin, bài tuyên truyền về công tác THADS; (ii) Xử lý các thông tin phản ánh không đúng sự thật, không chính xác về công tác THADS trên các phương tiện thông tin đại chúng; (iii) Tiếp nhận, xử lý, thông báo kết quả giải quyết đơn thư bạn đọc gửi đến Báo Pháp luật Việt Nam để đăng tải; (iv) Thường xuyên trao đổi tin, bài, cung cấp số liệu để xây dựng nội dung đăng tải; (v) Phản ánh các hội

¹¹ Quyết định số 676/QĐ-BTP ngày 16/4/2024

¹² Quy chế số 2526.QCPH-TCTHADS-BPLVN ngày 14/7/2023

ng nghị, hội thảo, tọa đàm; các cuộc họp liên ngành; các bài nghiên cứu, trao đổi; đề nghị hoàn thiện thể chế về THADS; thông tin hoạt động THADS địa phương; các vụ việc cưỡng chế thi hành án; các mô hình hay, sáng kiến tốt...

Tổng cục THADS còn phối hợp với một số cơ quan báo chí, truyền thông khác như: (i) Phối hợp Cổng Thông tin điện tử Chính phủ viết tin, bài về kết quả thực hiện nhiệm vụ chính trị được Đảng, Nhà nước và Bộ Tư pháp giao trong toàn hệ thống THADS; dự và đưa tin trong các dịp quan trọng (ngày lễ lớn của đất nước, các kỳ họp Quốc hội, các Hội nghị sơ kết, tổng kết công tác THADS...) nhằm định hướng dư luận xã hội, truyền tải hình ảnh cũng như kết quả các mặt công tác của hệ thống THADS đến người dân, xã hội; (ii) Phối hợp với Tạp chí Dân chủ và Pháp luật xuất bản các số chuyên đề vào hằng năm để hướng tới kỷ niệm Ngày truyền thống THADS; (iii) Phối hợp với Đài Truyền hình kỹ thuật số VTC, kênh Truyền hình Quốc hội Việt Nam xây dựng các phóng sự kỷ niệm Ngày truyền thống THADS hằng năm, được phát trên kênh truyền hình thu hút đông đảo người xem. Thông qua các phóng sự này giúp Tổng cục THADS truyền tải được lịch sử hình thành và phát triển của hệ thống THADS, những đóng góp của hệ thống THADS trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Ngoài ra, Tổng cục THADS còn phối hợp với một số cơ quan báo chí để thực hiện trả lời phỏng vấn theo hình thức gửi văn bản qua thư điện tử/zalo liên quan đến hoạt động THADS¹³.

Bằng việc áp dụng linh hoạt các cách thức truyền thông khác nhau cho phù hợp với từng đối tượng nên các chủ trương, chính sách, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước nói chung và công tác THADS nói riêng đã được chuyển tải đến người dân, xã hội; giúp người dân, xã hội hiểu được mục đích, ý nghĩa của công tác THADS là góp phần bảo vệ an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân cũng như góp phần phát triển kinh tế của đất nước; tạo sự đồng thuận xã hội trong việc thực thi pháp luật về THADS, thi hành án hành chính và công tác phòng, chống tham nhũng trong hệ thống THADS. Thông qua các hoạt động truyền thông, ý thức chấp hành pháp luật và hiểu biết của các tổ chức, cá nhân trong quá trình thi hành án được nâng cao; các hiện tượng chây ì, trốn tránh, cản trở thi hành án đều bị lên án, phê phán, từ đó hạn chế số vụ việc phải áp dụng các biện pháp cưỡng chế thi hành án. Bên cạnh các hoạt động truyền thông nêu trên, Tổng cục THADS còn rất chú trọng việc phổ biến trực tiếp đến công chức, người lao động thông qua các Hội nghị, Hội thảo, họp giao ban và sinh hoạt đảng định kỳ; chỉ đạo cơ quan THADS lồng ghép tuyên truyền công tác THADS đến người dân tại các buổi tiếp công dân hoặc niêm yết công khai trụ sở cơ quan THADS. Các Hội thảo, Hội nghị, Tọa đàm liên quan đến công tác THADS, thi hành án hành chính đều mời các phóng viên báo chí, truyền hình đến dự đưa tin, viết bài.

¹³ Tổng cục THADS đã trả lời phỏng vấn theo đề nghị của một số cơ quan báo chí, truyền hình như: Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, Báo Dân Trí, Báo Thanh Niên...

(iii) Phát triển Cổng Thông tin điện tử THADS bảo đảm chiều sâu; cập nhật kịp thời thông tin, nhất là các vấn đề được dư luận xã hội quan tâm

Cổng thông tin điện tử THADS ngày càng phát triển đa dạng về nội dung, phong phú về hình thức, bảo đảm chiều sâu trong hoạt động truyền thông của Tổng cục. Cổng Thông tin điện tử THADS thường xuyên đăng tải, cập nhật các thông tin như: (i) Hoạt động của Hệ thống THADS, kết quả thực hiện chỉ tiêu, nhiệm vụ do Quốc hội, Chính phủ và Bộ Tư pháp giao; (ii) Kết quả triển khai thực hiện Quy định số 132-QĐ/TW ngày 27/10/2023 của Bộ Chính trị về kiểm soát quyền lực, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong hoạt động truy tố, xét xử, thi hành án; (iii) Kết quả thực hiện Chỉ thị số 04-CT/TW ngày 02/6/2021 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thu hồi tài sản bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế; (iv) Các vấn đề về dư luận xã hội quan tâm như công tác quản lý, chỉ đạo, điều hành của Lãnh đạo Tổng cục; công tác phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương; kết quả công tác THADS; các vụ việc cưỡng chế thi hành án cần định hướng dư luận xã hội; công tác bán đấu giá tài sản thi hành án, danh sách người phải thi hành án chưa có điều kiện thi hành án... Các thông tin đăng tải trên Cổng Thông tin điện tử THADS góp phần không nhỏ giúp các cơ quan, tổ chức, người dân kịp thời nắm bắt thông tin, hiểu biết và nhận thức đúng đắn về công tác THADS, thi hành án hành chính trong giai đoạn hiện nay. Tính đến tháng 11/2024, toàn hệ thống có 26.833.781 lượt truy cập trên Cổng Thông tin điện tử THADS, tương ứng với gần 800 bài viết.

(iv) Hoạt động truyền thông về xây dựng dự án Luật sửa đổi, bổ sung Luật THADS

Tổng cục THADS chỉ đạo toàn hệ thống THADS chú trọng phổ biến về hoạt động xây dựng, sửa đổi Luật THADS nhằm thu hút sự tham gia, đóng góp ý kiến của công chức, người lao động trong hệ thống THADS và mọi người dân trong xã hội. Các thông tin về hoạt động sửa đổi Luật THADS được đăng tải công khai, kịp thời trên Cổng Thông tin điện tử của Tổng cục THADS, Trang Thông tin điện tử của Cục THADS, một số cơ quan báo chí truyền thông tại trung ương và địa phương. Ngày 22/10/2024, Tổng cục THADS đã tham mưu Lãnh đạo Bộ thực hiện việc đăng tải dự thảo Luật THADS (sửa đổi, bổ sung) trên Cổng thông tin điện tử của Chính phủ và Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp, đồng thời có văn bản gửi lấy ý kiến các Bộ, ngành, địa phương theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Đồng thời, để phát huy trí tuệ của cán bộ, công chức, người lao động, nhân dân trong việc tìm kiếm những giải pháp, góp ý hoàn thiện thể chế THADS, đặc biệt gắn với việc xây dựng Luật THADS (sửa đổi, bổ sung) và các văn bản hướng dẫn thi hành, Tổng cục THADS đã ban hành Kế hoạch tổ chức cuộc thi “*Tìm kiếm giải pháp, ý kiến đóng góp hoàn thiện dự thảo Luật THADS (sửa đổi) và các văn bản hướng dẫn thi hành*”¹⁴. Cuộc thi này được phổ biến rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng, thu hút sự tham gia của cơ quan, cá nhân trong và ngoài nước. Ngày 28/10/2024, Tổng cục THADS đã ban hành Kế hoạch số 4303/KH-TCTHADS để triển khai thực hiện các hoạt động hưởng ngày Ngày Pháp

¹⁴ Kế hoạch số 4631/KH-TCTHADS ngày 19/11/2024

luật nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, trong đó có nội dung tổ chức cuộc thi “*Chuyên nghề THADS*” do Báo Pháp luật Việt Nam tổ chức nhằm đề xuất các giải pháp hoàn thiện thể chế và rút ngắn quy trình, thủ tục THADS, đáp ứng nhu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

(v) Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin để người người dân, doanh nghiệp chủ động tiếp cận được các thông tin pháp luật về THADS, thi hành án hành chính: Tổng cục THADS duy trì, vận hành và hỗ trợ người dùng các phần mềm đã được triển khai, tăng cường cập nhật tin bài lên Cổng thông tin điện tử Tổng cục THADS và các trang thông tin điện tử thành phần; chỉ đạo các cơ quan THADS tiếp tục cập nhật dữ liệu lên phần mềm, thực hiện việc hỗ trợ người dùng từ các cơ quan THADS; cập nhật cơ sở dữ liệu về thông tin của người phải thi hành án chưa có điều kiện thi hành và tích hợp lên Cổng/Trang thông tin điện tử THADS; hoàn thành việc kết nối, tích hợp cơ sở dữ liệu THADS với cơ sở dữ liệu về dân cư theo Đề án 06 của Chính phủ.

2.2. Triển khai các nhiệm vụ nâng cao năng lực, trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ Tư pháp

a) Chỉ đạo, hướng dẫn việc tăng cường hỗ trợ người dân các thông tin pháp luật và thực hiện quyền, bảo vệ lợi ích hợp pháp trong quá trình tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị, nhất là trách nhiệm giải trình và công khai, minh bạch các nội dung trả lời phản ánh, kiến nghị của người dân; tiếp nhận, giải quyết thủ tục hành chính; trao đổi, đối thoại trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý của Bộ Tư pháp

- Công tác tiếp công dân được nghiêm túc thực hiện theo quy định của Luật Tiếp công dân, Lãnh đạo Tổng cục THADS bố trí lịch trực tiếp tiếp công dân và chỉ đạo phân công công chức tiếp công dân có phẩm chất, kỹ năng dân vận và tinh thần phục vụ làm công tác tiếp công dân; thực hiện nghiêm túc quy định Thủ trưởng cơ quan THADS tiếp công dân; thường xuyên kiểm tra, chấn chỉnh công tác tiếp công dân, đồng thời yêu cầu các cơ quan THADS địa phương tăng cường đối thoại, giải quyết dứt điểm các yêu cầu, kiến nghị, phản ánh, khiếu nại, tố cáo từ cơ sở.

- Định kỳ hằng tháng, Lãnh đạo Tổng cục THADS phối hợp với Thanh tra Bộ chuẩn bị và trực tiếp tham gia các buổi tiếp công dân của Lãnh đạo Bộ theo quy định của Luật Tiếp công dân. Trong năm 2024 (tính đến hết 30/9/2024), Tổng cục THADS rà soát đơn của công dân đề nghị Lãnh đạo Bộ tiếp dân; đã chuẩn bị và đề xuất cho Lãnh đạo Bộ 43 vụ việc, trong đó Lãnh đạo Bộ tiếp công dân đối với 08 lượt công dân, tương đương 04 vụ việc; Lãnh đạo Tổng cục THADS trực tiếp tiếp 19 lượt công dân. Lãnh đạo Tổng cục THADS ủy quyền Lãnh đạo Vụ tiếp 58 lượt công dân. Kết quả tiếp công dân thường xuyên: Năm 2024 đã tiếp 803 lượt công dân (Tổng cục THADS tiếp 491 lượt công dân, Thanh tra Bộ tiếp 312 lượt công dân), Tổng cục THADS đã kịp thời báo cáo Lãnh đạo Bộ những vụ việc khó khăn, phức tạp để kịp thời tiếp công dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị theo đúng quy định của pháp luật khi có yêu cầu hoặc khi cần thiết.

- Trong quá trình tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị, cán bộ tiếp công dân của Thanh tra Bộ đã hướng dẫn công dân thực hiện đúng

các quy định của Luật Tiếp công dân, Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo và các luật chuyên ngành khác để bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Trong quá trình giải quyết khiếu nại, tố cáo, Thanh tra Bộ đều thực hiện các thủ tục đối thoại theo quy định của pháp luật để bảo đảm người dân và người giải quyết khiếu nại có thể trao đổi làm rõ các thông tin về các nội dung khiếu nại. Kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo đều được công khai theo quy định của pháp luật.

b) Các hoạt động tập huấn, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, hòa giải viên ở cơ sở, trợ giúp viên pháp lý...

- Trong năm 2024, Cục PBGDPL đã tổ chức Hội nghị trực tuyến toàn quốc tập huấn kỹ năng PBGDPL cho báo cáo viên pháp luật, công chức pháp chế các bộ, cơ quan, tổ chức ở trung ương¹⁵, địa phương¹⁶ nhằm góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho công tác này. Đồng thời, Cục PBGDPL đã phát hành online Bộ tài liệu nâng cao năng lực cho đội ngũ báo cáo viên pháp luật trên Cổng Thông tin điện tử PBGDPL quốc gia. Bên cạnh đó, Cục đã tổ chức một số Hội nghị tập huấn về kỹ năng truyền thông chính sách cho đội ngũ báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh, cấp huyện; Hội nghị tập huấn nội dung cơ bản của Luật Thực hiện Dân chủ ở cơ sở và kiến thức pháp luật về quyền dân sự, chính trị cho cán bộ, công chức, viên chức, báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, trưởng cụm dân cư, hòa giải viên, người có uy tín trong cộng đồng của huyện Côn Đảo, tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu và huyện Cẩm Thủy, tỉnh Thanh Hoá; Hội nghị tập huấn kiến thức pháp luật về quyền con người cơ bản và công tác thông tin đối ngoại về quyền con người tại cho các đại biểu đại diện các sở, ban, ngành tỉnh Bến Tre, đại diện Ban Tuyên giáo, Ủy ban nhân dân, Phòng Tư pháp, Phòng Văn hóa - Thông tin, Đoàn Biên phòng của 9 huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh Bến Tre, báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, công chức Tư pháp - Hộ tịch, hòa giải viên ở cơ sở trên địa bàn thành phố Bến Tre và các cơ quan báo, đài trên địa bàn tỉnh Bến Tre; Hội nghị phổ biến nội dung của Công ước CEDAW và Luật Bình đẳng giới ở Việt Nam cho các đại biểu đại diện lãnh đạo Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận tổ quốc Việt Nam, đại diện các tổ chức đoàn thể của 11 xã, thị trấn trên địa bàn huyện Đắc R'Lấp, báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, công chức Tư pháp - Hộ tịch và các hòa giải viên ở cơ sở, trưởng thôn/bon, người có uy tín trong cộng đồng dân cư trên địa bàn huyện Đắc R'Lấp, tỉnh Đắc Nông....

- Cục Trợ giúp pháp lý thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn nhằm nâng cao năng lực cho đội ngũ người thực hiện trợ giúp pháp lý về các kỹ năng trợ giúp pháp lý và chia sẻ kinh nghiệm trong quá trình thực hiện hoạt động trợ giúp pháp lý, trong đó tập trung tập huấn chuyên sâu về các kỹ năng trợ giúp pháp lý trong các lĩnh vực hình sự, dân sự, hành chính... cho các đối tượng đặc thù (người khuyết tật, nạn nhân trong vụ việc bạo lực gia đình...).

¹⁵ Lãnh đạo, báo cáo viên pháp luật của tổ chức pháp chế các bộ, ngành, đoàn thể trung ương

¹⁶ Đại biểu tham dự Hội nghị tại điểm cầu ở địa phương với sự tham gia của 170 điểm cầu trên cả nước với số lượng gần 10.000 đại biểu tham dự gồm: Lãnh đạo Sở Tư pháp; lãnh đạo, chuyên viên Phòng PBGDPL Sở Tư pháp; Báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh; đại diện các Phòng Tư pháp và tổ chức chính trị - xã hội các cấp tại địa phương

- Về nâng cao khả năng tiếp cận dịch vụ trợ giúp pháp lý của người dân, trong đó chú trọng địa bàn có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đội ngũ là người dân tộc thiểu số, người có uy tín trong cộng đồng và các nhóm đối tượng đặc thù, yếu thế: Trong năm 2024, Cục Trợ giúp pháp lý đã tổ chức các lớp tập huấn về trợ giúp pháp lý cho cán bộ cộng đồng (đội ngũ già làng, trưởng thôn, bản, trưởng dòng họ, người có uy tín trong cộng đồng...) tại một số địa phương. Đây là đội ngũ có vai trò rất quan trọng, là người gần gũi nhất với người dân, thường xuyên tiếp xúc và nắm bắt nhanh nhất nhu cầu, vướng mắc của người dân; là cầu nối đưa thông tin về trợ giúp pháp lý đến với người dân, giúp người dân hiểu về quyền của mình và yêu cầu trợ giúp pháp lý khi có nhu cầu. Các Trung tâm trợ giúp pháp lý ở địa phương đã phối hợp chặt chẽ với Ủy ban nhân dân cấp xã để rà soát, lập danh sách người được trợ giúp pháp lý và thông tin, truyền thông, bảo đảm người được trợ giúp pháp lý hiểu rõ quyền lợi của mình, sử dụng dịch vụ trợ giúp pháp lý khi phát sinh vụ việc liên quan đến pháp luật.

c) Tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, chấn chỉnh việc cung cấp thông tin, thực hiện đánh giá, công nhận cấp xã, cấp huyện đạt chuẩn tiếp cận pháp luật tại các địa phương

Trong năm 2024, Cục PBGDPL đã kịp thời chỉ đạo, hướng dẫn, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho các địa phương trong triển khai nhiệm vụ đánh giá, công nhận cấp xã, cấp huyện đạt chuẩn tiếp cận pháp luật; tổ chức kiểm tra công tác đánh giá, công nhận xã, phường, thị trấn đạt chuẩn tiếp cận pháp luật, thực hiện tiêu chí tiếp cận pháp luật trong xét, công nhận đạt chuẩn nông thôn mới tại 03 địa phương (*Bình Phước, Đắk Nông và Bến Tre*); tổ chức đánh giá sự hài lòng của người dân về hiệu quả xã, phường, thị trấn đạt chuẩn tiếp cận pháp luật tại 07 tỉnh, thành phố (*TP. Hà Nội, Đắk Nông, Bến Tre, Bình Định, Hải Dương, Điện Biên và Thanh Hóa*). Tại các đoàn kiểm tra công tác chuẩn tiếp cận pháp luật, Cục PBGDPL đã kết hợp kiểm tra, chấn chỉnh việc cung cấp thông tin theo quy định của Luật Tiếp cận thông tin năm 2016 do đây là một trong những chỉ tiêu tiếp cận pháp luật.

3. Phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội và tổ chức hành nghề trong lĩnh vực hỗ trợ tư pháp trong việc hỗ trợ người dân tiếp cận pháp luật

Nhằm phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội và tổ chức hành nghề trong lĩnh vực hỗ trợ tư pháp trong việc hỗ trợ người dân tiếp cận pháp luật, trong năm 2024, Cục PBGDPL đã tổ chức các Tọa đàm, buổi làm việc chuyên đề với Liên đoàn Luật sư Việt Nam, Trung ương Hội Luật gia Việt Nam và Hiệp hội Công chứng viên Việt Nam để nắm bắt tình hình, định hướng việc triển khai thực hiện Đề án.

Đặc biệt, Cục PBGDPL đã chủ trì, phối hợp với Liên hiệp hội về người khuyết tật Việt Nam tổ chức thành công Hội nghị tập huấn và trao đổi, chia sẻ kinh

nghiệm về công tác PBGDPL cho người khuyết tật vào ngày 30/9/2024¹⁷. Tại Hội nghị, đồng chí Phan Hồng Nguyên – Phó Cục trưởng Cục PBGDPL, Bộ Tư pháp trình bày chuyên đề về công tác PBGDPL cho người khuyết tật. Trong đó tập trung giới thiệu mục đích, yêu cầu, vị trí, vai trò của công tác PBGDPL nói chung, công tác PBGDPL cho người khuyết tật nói riêng; các văn bản của Đảng, Nhà nước về PBGDPL và trách nhiệm của cơ quan, đơn vị, địa phương, cá nhân có liên quan về công tác PBGDPL; một số quy định của pháp luật về PBGDPL cho người khuyết tật tại Luật Người khuyết tật năm 2010, Luật PBGDPL năm 2012, Nghị định số 28/2013/NĐ-CP ngày 04/4/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PBGDPL; nội dung, hình thức, những vấn đề cần lưu ý trong quá trình thực hiện PBGDPL cho người khuyết tật; bối cảnh, yêu cầu đối với công tác PBGDPL trong thời gian tới... Trên cơ sở đó, các đại biểu trình bày tham luận, phát biểu, trao đổi, thảo luận nhằm chia sẻ kết quả đạt được, khó khăn, vướng mắc và kiến nghị, đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL cho người khuyết tật và nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ thực hiện nhiệm vụ hỗ trợ thông tin, PBGDPL cho người khuyết tật trong thời gian tới. Các vấn đề được nêu và trao đổi tại Hội nghị được các đại biểu đánh giá cao, góp phần cung cấp kiến thức, kỹ năng, nâng cao năng lực, chia sẻ kinh nghiệm cho đội ngũ cán bộ là Lãnh đạo, đại diện các tổ chức liên quan đến người khuyết tật của một số địa phương, góp phần thực hiện tốt hơn công tác PBGDPL cho người khuyết tật trong thời gian tới¹⁸.

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Việc thực hiện các nhiệm vụ của Đề án năm 2024 cơ bản hoàn thành theo Kế hoạch đề ra, góp phần bảo đảm, hỗ trợ người dân tiếp cận pháp luật. Công tác truyền thông về ý nghĩa, tầm quan trọng của pháp luật đối với đời sống xã hội; sự cần thiết của việc chủ động nghiên cứu, tìm hiểu pháp luật, các lĩnh vực pháp luật liên quan đến quyền, lợi ích của người dân, nâng cao nhận thức của người dân về ý thức chấp hành, tuân thủ pháp luật đã được quan tâm triển khai, một số hoạt động tạo điểm nhấn như Hội thảo “*Pháp luật và giới trẻ*” đã thu hút các khách mời là người nổi tiếng, người có ảnh hưởng trong cộng đồng tham gia, góp phần lan toả tinh thần “thượng tôn pháp luật”. Nhiều hoạt động thực hiện Đề án đã mang lại hiệu quả, tác động, gắn với lĩnh vực quản lý của các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp như công tác tiếp công dân, giải quyết phản ánh, kiến nghị, tiếp cận thông tin, chuẩn tiếp cận pháp luật, xây dựng mô hình nâng cao năng lực tiếp cận pháp luật cho trẻ em.... Qua đó, góp phần nâng cao hiểu biết, ý thức tuân theo pháp luật, sử dụng pháp luật của người dân để thực hiện quyền, bảo vệ lợi ích hợp pháp, hình thành thói quen, văn hoá sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật của người dân.

¹⁷ Tham dự Hội nghị là Ủy viên Ban Thường vụ, Ủy viên Ban Chấp hành Liên hiệp hội về người khuyết tật Việt Nam nhiệm kỳ 2023 – 2028 khu vực miền Bắc (từ Thanh Hoá trở ra); Lãnh đạo Hội Người khuyết tật một số tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; lãnh đạo và đại diện Hội Người khuyết tật một số quận, huyện trên địa bàn TP. Hà Nội...

¹⁸ Chi tiết tại Báo cáo số 84/BC-PBGDPL ngày 18/10/2024

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, việc thực hiện Đề án vẫn còn có một số tồn tại, hạn chế như:

- Việc triển khai thực hiện một số nhiệm vụ của Đề án tại các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp chủ yếu theo hướng lồng ghép mà chưa thực sự xuất phát từ các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của Đề án nên dẫn đến hiệu quả triển khai Đề án chưa cao. Nguyên nhân là do kinh phí được bố trí từ ngân sách nhà nước để triển khai thực hiện Đề án còn hạn hẹp, nhân lực tham mưu thực hiện Đề án còn mỏng, kiêm nhiệm nhiều nhiệm vụ.

- Văn phòng Bộ chưa tham mưu ban hành Thông cáo báo chí về văn bản quy phạm pháp luật do Bộ trưởng ban hành.

- Hoạt động phối hợp giữa các đơn vị thuộc Bộ có liên quan trong thực hiện Đề án chưa thường xuyên, chưa gắn kết. Chế độ thông tin, báo cáo chưa được một số đơn vị thuộc Bộ thực hiện nghiêm túc dẫn đến việc nắm bắt thông tin đôi lúc còn chưa đầy đủ và kịp thời.

III. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP CHỦ YẾU THỰC HIỆN ĐỀ ÁN NĂM 2025

1. Phương hướng, nhiệm vụ năm 2025

1.1. Rà soát, xác định cụ thể nhiệm vụ trọng tâm, các giải pháp thực hiện Đề án, phân đầu đạt các mục tiêu, nhiệm vụ đề ra; xây dựng, tổ chức thực hiện có hiệu quả Kế hoạch thực hiện Đề án năm 2025 bảo đảm có trọng tâm, trọng điểm và gắn kết thực hiện nhiệm vụ của Đề án với các chương trình, đề án về PBGDPL có liên quan.

1.2. Tổ chức sơ kết 03 năm thực hiện Đề án để đánh giá những kết quả đạt được; nhận diện những khó khăn, hạn chế từ đó xây dựng giải pháp thực hiện có hiệu quả Đề án trong giai đoạn tiếp theo.

1.3. Tiếp tục truyền thông về ý nghĩa, tầm quan trọng của pháp luật đối với đời sống xã hội; sự cần thiết của việc chủ động nghiên cứu, tìm hiểu pháp luật, các lĩnh vực pháp luật liên quan đến quyền, lợi ích của người dân, tổ chức tập huấn, bồi dưỡng, cung cấp kiến thức, kỹ năng tìm hiểu, khai thác pháp luật cho người dân bằng các hình thức phù hợp, từng bước hình thành thói quen tìm hiểu, sử dụng và tuân thủ pháp luật của người dân.

1.4. Nâng cao năng lực, trách nhiệm của các đơn vị thuộc Bộ được giao chủ trì thực hiện nhiệm vụ trong Đề án; củng cố, nâng cao hiệu quả hoạt động của các đường dây nóng, các kênh tiếp nhận, trả lời kiến nghị, phản ánh, tư vấn, hỗ trợ bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người dân...

1.5. Tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn, nắm bắt tình hình, định hướng triển khai thực hiện Đề án.

2. Giải pháp chủ yếu

2.1. Bám sát nhiệm vụ chính trị, kinh tế, xã hội quan trọng của đất nước trong năm 2025 để tổ chức triển khai các nhiệm vụ của Đề án.

2.2. Tổ chức các buổi tọa đàm, hội thảo, buổi làm việc để theo dõi, nắm bắt tình hình thực hiện và đề xuất các giải pháp tiếp tục nâng cao hiệu quả triển khai Đề án.

2.3. Chú trọng bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của đội ngũ báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, hoà giải viên ở cơ sở, công chức tại đơn vị, đặc biệt khuyến khích việc tự bồi dưỡng, tự học; phát huy thế mạnh của từng công chức, tiếp tục có sự phân công nhiệm vụ hợp lý.

2.4. Triển khai xây dựng các mô hình điểm gắn với từng đối tượng của Đề án; có đánh giá, rút kinh nghiệm và nhân rộng.

2.5. Thường xuyên đôn đốc, phát huy vai trò của tổ chức pháp chế và Sở Tư pháp là nòng cốt trong việc tham mưu tổ chức triển khai Đề án tại các Bộ, ngành, địa phương; các cơ quan đầu mối quản lý Đề án thường xuyên rà soát các nhiệm vụ, giải pháp của Đề án để kịp thời có chỉ đạo, hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra, đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả triển khai Đề án.

2.6. Tăng cường lồng ghép, phối hợp triển khai Đề án với các chương trình, đề án khác tại các bộ, ngành, địa phương; quan tâm bố trí kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm thực hiện có hiệu quả Đề án.

IV. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Đề nghị Thứ trưởng chỉ đạo các đơn vị thuộc Bộ có liên quan (*Cục Bỏ trợ tư pháp, Cục Trợ giúp pháp lý, Tổng cục THADS, Báo Pháp luật Việt Nam, Vụ Pháp luật hình sự - hành chính, Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế, Văn phòng Bộ, Thanh tra Bộ, Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật, Cục Công nghệ thông tin, Cục Kiểm tra văn bản quy phạm pháp luật...*) thực hiện nghiêm túc, đầy đủ các nhiệm vụ được giao tại Kế hoạch của Bộ Tư pháp về triển khai thực hiện Đề án hằng năm.

2. Đối với các đơn vị thuộc Bộ:

2.1. Đề nghị các đơn vị thuộc Bộ có liên quan tiếp tục triển khai các nhiệm vụ của Đề án bảo đảm hiệu quả, thực chất, đúng tiến độ; thường xuyên phối hợp với Cục PBGDPL, bảo đảm chế độ thông tin, báo cáo đúng thời hạn.

2.2. Đề nghị Văn phòng Bộ chủ trì, phối hợp với các đơn vị thuộc Bộ có liên quan thực hiện nghiêm túc nhiệm vụ xây dựng, ban hành Thông cáo báo chí về Thông tư do Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành nhằm góp phần tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp tiếp cận thông tin pháp luật; thông tin kịp thời kết quả triển khai nhiệm vụ cho Cục PBGDPL.

2.3. Đề nghị Văn phòng Bộ, Thanh tra Bộ, Cục Công nghệ thông tin, Tổng cục THADS quan tâm triển khai nhiệm vụ củng cố, nâng cao hiệu quả hoạt động của các đường dây nóng, các kênh tiếp nhận, trả lời kiến nghị, phản ánh, tư vấn, hỗ trợ bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người dân tại Bộ Tư pháp.

2.4. Đề nghị Cục Kế hoạch – Tài chính quan tâm bố trí kinh phí triển khai Đề án năm 2025 và những năm tiếp theo.

Trên đây là Báo cáo kết quả thực hiện Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân” của Bộ Tư pháp năm 2024; phương hướng, nhiệm vụ năm 2025 và một số kiến nghị, đề xuất, Cục PBGDPL trân trọng báo cáo Thứ trưởng xem xét, cho ý kiến chỉ đạo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Các Phó Cục trưởng (để biết);
- Các đơn vị thuộc Bộ có liên quan: Cục Hỗ trợ tư pháp, Cục Trợ giúp pháp lý, Tổng cục THADS, Báo Pháp luật Việt Nam, Vụ Pháp luật hình sự - hành chính, Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế, Văn phòng Bộ, Thanh tra Bộ, Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật, Cục Công nghệ thông tin, Cục Kế hoạch - Tài chính (để phối hợp thực hiện);
- Lưu: VT, TCHG.

CỤC TRƯỞNG

Lê Vệ Quốc